

Uitnodiging praktijksymposium (online)

‘Palliatieve zorg voor mensen die dak- of thuisloos zijn, verslaafd zijn en/of te kampen hebben met ernstige psychiatrische problematiek’

- Datum:** 20 april 2023
Tijdstip: 13.30 – 16.00 uur (inloop vanaf 13.15 uur)
Locatie: Online (digitale link volgt op de dag van het webinar)
Doelgroep: verpleegkundigen, verpleegkundig specialisten, verzorgenden, artsen en zorgverleners uit de Maatschappelijke Opvang, Beschermd Wonen en GGZ.
Accreditatie: PZNL heeft accreditatie aangevraagd voor verpleegkundigen, verzorgenden, verpleegkundig specialisten en artsen.
Aanmelden: Klik op deze link:
[Aanmelden praktijksymposium op 20 april 2023](#)

Programma

- 13.50 Ontwikkelingen in de palliatieve zorg voor mensen die dak- of thuisloos zijn. (Hanna Klop, senior onderzoeker (lectoraat Zorg en Zingeving) bij Hogeschool VIAA)**
Hanna neemt je mee in ontwikkelingen in palliatieve zorg voor mensen die dak- of thuisloos zijn. Waar zijn zij als zij ziek zijn? En wat speelt er allemaal in hun laatste levensfase?
- 14.00 Palliatieve zorg, wat houdt dat in? (Margriet Wieles, verpleegkundig specialist palliatieve zorg, Hospice Kuria)**
Wat is palliatieve zorg, traject van palliatieve zorg en wanneer is een cliënt palliatief of terminaal, 4 dimensies waarnaar gekeken wordt als het gaat over de zorg voor deze cliënten, en waar overlijden dak- en thuisloze mensen?
- 14.15 Van dichtbij bekeken: samenwerken met een consulent palliatieve zorg. (Eline den Hartog, coördinerend verpleegkundige, Havenzicht)**
Aan de hand van een casus wordt weergegeven hoe de samenwerking tussen zorgverleners uit de maatschappelijk opvang en consulent palliatieve zorg kan verlopen. Er worden tips gegeven waar gegevens te vinden zijn van beide organisaties
- 14.30 Pauze (5 minuten)**
- 14.35 Workshopronde 1 (30 minuten)**

**Workshop 1: Ziektebeelden bij een ouder wordende populatie
(Eline den Hartog, coördinerend verpleegkundige, Havenzicht)**

Eline laat zien welke ziektebeelden er in de laatste levensfase onder deze doelgroep vaak voorkomen en wat er speelt op lichamelijk, psychisch, sociaal en spiritueel vlak, zoals bijvoorbeeld het unfinished business syndroom. Aan de hand van een korte casus laat zij zien hoe iemand uit deze doelgroep op relatief jonge leeftijd al kan overlijden aan heftige aandoeningen. Er wordt stil gestaan bij aandachts- en observatiepunten voor en bij deze ziektebeelden.

**Workshop 2: Palliatieve zorg voor mensen die middelen gebruiken
(Saskia Buijs, verslavingsarts, Hospice Balade)**

Saskia laat aan de hand van casussen zien welke kennis is opgedaan bij de palliatieve zorgverlening aan mensen met een verslavingsachtergrond. Zij staat stil bij verschillende factoren die deze zorg anders maken, zoals eenzaamheid, schuldgevoelens, schaamte (ook bij de zorgprofessional). Ook zal er aandacht besteed worden aan de interacties tussen bekende middelen in de palliatieve zorg en de middelen die al gebruikt werden door de patiënt zoals bijvoorbeeld methadon.

**Workshop 3: Herkennen van de palliatieve fase en vooruitkijken
(Ingrid Bakker, gespecialiseerd verpleegkundige palliatieve zorg, Verpleeghuis De Blinkert, Leger des Heils)**

Ingrid neemt je mee in mogelijkheden voor herkennen van ernstige ziekte en de palliatieve fase bij mensen uit deze doelgroep. Juist bij deze doelgroep kan dat soms lastig zijn. Ze gaat het hebben over vooruitplannen, rainy day thinking en de surprise question. En wat doe je dan, als je client of bewoner in de palliatieve fase is, is dat nou zoveel anders?

**Workshop 4: Samenwerken in de keten in de zorg voor een ernstig zieke bewoner
(Renske Boogaard, verpleegkundig consulent palliatieve zorg, Lelie Zorggroep)**

Renske neemt je mee in mogelijkheden om samen te werken met zorgverleners in de palliatieve zorg, het inschakelen van een consultatieteam en lokale mogelijkheden zoals de straatdokter of GGD-arts. Aan de hand van een korte casus laat zij zien hoe je dit kunt doen wanneer een bewoner of een cliënt ernstig ziek is. Daarna kun je vragen stellen over het krijgen van advies en het vinden van samenwerkingspartners.

**Workshop 5: Samenwerking met palliatieve zorgverleners en begeleiding van het team
(Margriet Wieles, verpleegkundig specialist palliatieve zorg, Hospice Kuria)**

Margriet laat zien wat erbij komt kijken als een team met mensen met m.n. social work achtergrond gaat samenwerken met zorgverleners uit de palliatieve zorg. Zij neemt je mee in de financieringsmogelijkheden van verpleegkundige inzet en het belang van een competentiemix in een team nu de doelgroep steeds meer vergrijsd op de MO- en BW-locaties. Ze geeft handvatten om in de intensieve zorg voor een palliatieve cliënt ook voor goed jezelf te zorgen.

15.05 Wisseltijd

15.10 Workshopronde 2 (30 minuten)

15.40 Hulpmiddelen die je kunt gebruiken.

Renske Boogaard (verpleegkundig consulent palliatieve zorg, Lelie Zorggroep)

Er zijn veel ondersteunende hulpmiddelen ontwikkeld voor de palliatieve zorg. Enkele hulpmiddelen zullen worden toegelicht. Daarnaast wordt ingegaan op het ontwikkelde draaiboek voor integratie en samenwerking en tussen zorg- en opvanglocaties.

15.50 Afsluiting

Esmé Wiegman (Directeur Valente)

Sprekers

Drs. Esmé Wiegman is sinds 2020 directeur van Valente, branchevereniging voor participatie, begeleiding en veilige opvang. Voorheen was zij o.a. bestuurder van PZNL en directeur van de Nederlandse Patiëntenvereniging.

Dr. Hanna Klop is werkzaam als senior onderzoeker (lectoraat Zorg en Zingeving) bij Hogeschool VIAA. Zij was tot 2022 onderzoeker bij het Amsterdam UMC (VUmc). In september 2022 promoveerde zij en verscheen haar proefschrift *Serving the underserved. Towards improving palliative care for persons experiencing homelessness*.

Eline den Hartog is coördinerend verpleegkundige CVD Havenzicht (opvanghuis voor dak- en thuislozen) te Rotterdam. CVD Havenzicht heeft een herstel- en verpleegafdeling waar zorg wordt geboden aan dak- en thuislozen met een combinatie van somatische en psychi(atri)sche problematiek.

Drs. Saskia Buijs is arts en werkzaam als eerste geneeskundige/verslavingsarts KNMG bij Novadic/Kentron en arts bij hospice Balade, tevens is zij kaderarts palliatieve zorg.

Margriet Wieles is verpleegkundig specialist pijn en palliatieve zorg bij Hospice Kuria in Amsterdam. Ook is zij verpleegkundig specialist van het palliatief supportteam van het Amsterdam UMC (VUmc). Margriet is als consulent gekoppeld aan de Aak (HVO Querido) en de Majoor Bosshardtburgh (LdH) in Amsterdam.

Renske Boogaard is verpleegkundig consulent palliatieve zorg bij Lelie Zorggroep en bij het Consultatief Palliatief Team (CPT) in Rotterdam. Ze is docent bij de Leerhuizen Palliatieve Zorg en ketencoördinator bij het Netwerk Palliatieve Zorg Rotterdam en Omstreken. Renske is als consulent gekoppeld aan Havenzicht.

Ingrid Bakker is gespecialiseerd verpleegkundige palliatieve zorg en werkzaam bij Specialistisch verpleeghuis de Blinkert (Leger des Heils te Baarn). De Blinkert is een specialistisch verpleeghuis voor mensen met multi-problematiek, bestaande uit somatische zorgvragen in combinatie met psychi(atri)sche-, sociaal-maatschappelijke en/of verslavingsproblematiek.